

ЗАКОН

О КОНТРОЛИ ПРЕДМЕТА ОД ДРАГОЦЕНИХ МЕТАЛА

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, начин и поступак контроле предмета од драгоцених метала; одређују технички захтеви у погледу степена финоће предмета од драгоцених метала, средстава за лемљење, превлака од другог драгоценог метала, делова од недрагоцених метала и неметалних делова; уређују услови и начин оцењивања усаглашености предмета од драгоцених метала и признавања иностраних жигова; утврђује обавеза плаћања накнаде за радње које се предузимају и акте који се издају у поступку испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала; уређује вршење инспекцијског надзора, као и друга питања од значаја за контролу предмета од драгоцених метала.

Члан 2.

Одредбе овог закона не примењују се на:

- 1) предмете од драгоцених метала намењене извозу, осим ако то страни увозник захтева;
- 2) предмете од драгоцених метала који су превучени емајлом, драгим каменом, бисером или другим неметалним материјалом;
- 3) предмете од драгоцених метала који се производе или привремено увозе као узорци за изложбе и сајмове на којима се не врши промет;
- 4) предмете од других метала превучени драгоценим металом;
- 5) окове на драгом камену, бисеру или другом предмету код којих је маса драгоценог метала незнатна;
- 6) предмете од драгоцених метала старије производње који имају научну, историјску или културну вредност;
- 7) перца за налив-пера;
- 8) ковани новац који служи као законско средство плаћања, јубиларни ковани новац или медаље израђене од драгоцених метала или њихових легура.

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) *драгоцени метали* су платина, злато, паладијум и сребро;
- 2) *легура драгоценог метала* је чврста хомогена смеша коју чини најмање један драгоцени метал и један или више других метала;
- 3) *финоћа* је маса драгоценог метала садржана у укупној маси легуре, изражена у хиљадитим деловима;
- 4) *ознака финоће* је бројчана вредност која одговара једном од прописаних степена финоће;

5) *степен финоће* је најмања маса драгоценог метала садржана у укупној маси неке легуре, изражена у хиљадитим деловима;

6) *државни жиг* је ознака степена финоће којом се потврђује усаглашеност предмета од драгоцених метала са прописаним захтевима, као и то да је предмет од драгоценог метала израђен у финоћи једнакој или већој од прописане за тај степен финоће, а мањој од наредног степена финоће;

7) *предмет од драгоценог метала* је накит, роба златара, кујунџије или часовничара, као и било који други предмет направљен од драгоценог метала или његових легура, који садржи све потребне делове који га чине комплетним;

8) *мешовити предмет* је предмет чији су саставни делови израђени од различитих драгоцених метала, њихових легура, других метала или других материјала, као и предмет чији су саставни делови израђени од једног драгоценог метала различитих финоћа;

9) *превлака од драгоценог метала* је слој драгоценог метала који се наноси на предмет или његове делове хемијским, електрохемијским, механичким или неким другим поступком;

10) *средство за лемљење* је легура драгоценог метала која се може користити само као везивни материјал;

11) *необрађени драгоцен метал* је комад драгоценог метала или његове легуре, намењен за прераду или обраду;

12) *полуге, одливци и грануле од драгоценог метала* су необрађени драгоцен метал, намењени даљој преради и обради;

13) *полупроизвод* је предмет од драгоценог метала или његове легуре намењен за израду готовог производа;

14) *произвођач* је привредни субјект који је регистрован за обављање делатности производње предмета од драгоцених мета у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката;

15) *увозник односно заступник* је привредни субјект регистрован у Републици Србији, у складу са законом, који увози драгоцене метале и предмете од драгоцених метала, односно који заступа произвођача који га је овластио да за његов рачун предузима радње из овлашћења у вези са стављањем драгоцених метала и предмета од драгоцених метала на тржиште Републике Србије;

16) *знак произвођача* је знак којим произвођач означава предмете од драгоцених метала, у складу са овим законом;

17) *знак увозника, односно заступника* је знак којим увозник, односно заступник означава предмете од драгоцених метала, у складу са овим законом;

18) *означавање предмета од драгоцених метала* је утискивање знака произвођача, увозника, односно заступника и одговарајуће ознаке финоће;

19) *испитивање предмета од драгоцених метала* је поступак којим се оцењује усаглашеност предмета од драгоцених метала са прописаним захтевима;

20) *жигосање предмета од драгоцених метала* је означавање предмета од драгоценог метала државним жигом, односно у изузетним случајевима издавањем уверења о потврђивању степена финоће;

21) *овлашћено тело* је привредни субјект, односно друго правно лице које спроводи оцењивање усаглашености предмета од драгоцених метала са прописаним захтевима, односно које обавља послове испитивања и жигосања тих предмета;

22) *контрола предмета од драгоцених метала* обухвата све активности којима подлежу предмети од драгоцених метала који се стављају на тржиште, а које се односе на оцењивање усаглашености тих предмета са прописаним захтевима.

Члан 4.

Предмет од драгоцених метала може се ставити на тржиште ако је усаглашен са прописаним захтевима, ако је његова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако је означен у складу са овим законом, односно ако га прати прописана документација.

Члан 5.

Стручне и са њима повезане извршне послове у области контроле предмета од драгоцених метала обавља Дирекција за мере и драгоцене метале (у даљем тексту: Дирекција).

У обављању послова из става 1. овог члана Дирекција:

- 1) одређује решењем знак произвођача, увозника, односно заступника;
- 2) води евиденцију знакова произвођача, увозника, односно заступника;
- 3) врши испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала;
- 4) врши испитивање драгоцених метала и њихових легура;
- 5) врши надзор у области контроле предмета од драгоцених метала;
- 6) сарађује са другим надлежним инспекцијским органима и пружа стручну помоћ из области контроле предмета од драгоцених метала;
- 7) припрема стручне основе за израду нацрта прописа из области контроле предмета од драгоцених метала;
- 8) одлучује у управним поступцима из области контроле предмета од драгоцених метала;
- 9) представља Републику Србију у међународним и регионалним организацијама и успоставља сарадњу у области контроле предмета од драгоцених метала;
- 10) обавља и друге послове из области контроле предмета од драгоцених метала, у складу са законом.

Дирекција издаје гласило у коме се објављују решења која Дирекција доноси у складу са овим законом, као и решења о давању овлашћења за послове испитивања и жигосања предмета, односно испитивања драгоцених метала и њихових легура.

II. ТЕХНИЧКИ ЗАХТЕВИ ЗА ПРЕДМЕТЕ ОД ДРАГОЦЕНИХ МЕТАЛА

Члан 6.

Најдрагоценији метал је платина, а затим злато, па паладијум, па сребро.

Предмети од драгоцених метала (у даљем тексту: предмети) морају испуњавати техничке захтеве у погледу једног од следећих степена финоће:

1) предмети од платине:

- I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000);
- II степен финоће 900 хиљадитих делова (900/1000);
- III степен финоће 850 хиљадитих делова (850/1000);

2) предмети од злата:

- I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000);
- II степен финоће 840 хиљадитих делова (840/1000);
- III степен финоће 750 хиљадитих делова (750/1000);
- IV степен финоће 585 хиљадитих делова (585/1000);

3) предмети од паладијума:

- I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000);
- II степен финоће 500 хиљадитих делова (500/1000);

4) предмети од сребра:

- I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000);
- II степен финоће 925 хиљадитих делова (925/1000);
- III степен финоће 800 хиљадитих делова (800/1000).

Предмети, поред прописаних степена финоће, могу имати и финоћу 999 хиљадитих делова (999/1000).

Изузетно од одредбе става 2. тачка 2) овог члана, предмети од злата израђени ковањем (златници, спомен-плакете и сл.) могу имати финоћу 900 хиљадитих делова (900/1000).

Предмети, поред техничких захтева у погледу степена финоће, морају испуњавати и техничке захтеве који се односе на степен финоће средстава за лемљење, превлаку од другог драгоценог метала, делове од недрагоцених метала и неметалне делове, уколико их предмет садржи, као и друге захтеве у погледу њихове израде.

Министар надлежан за драгоцене метале (у даљем тексту: министар) ближе прописује техничке и друге захтеве из става 5. овог члана.

Члан 7.

Предмети који имају финоћу већу од финоће прописане за одређени степен у члану 6. овог закона, а мању од наредног вишег степена, сматрају се предметима који имају финоћу тог нижег степена.

III. ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

Члан 8.

Произвођач предмета је дужан да предмете које произведе, означи својим знаком произвођача и ознаком финоће.

Ознака финоће из става 1. овог члана мора по бројчаној вредности да одговара једном од степена финоће прописаних у члану 6. овог закона.

Произвођач не може предмете означавати другим знацима или ознакама, осим знаком произвођача и ознаком финоће који су одређени у складу са овим законом.

Министар прописује садржину, облик и димензије знака произвођача, увозника, односно заступника и ознаке финоће, начин на који се предмети означавају, опрему и изглед радних просторија које морају да поседују произвођачи предмета, као и садржину и образац захтева за добијање знака произвођача.

Члан 9.

Знак произвођача одређује се решењем које на захтев произвођача доноси Дирекција.

Решење из става 1. овог члана доноси се за период важења од десет година.

Знак произвођача мора бити евидентиран код Дирекције.

Матрице знака произвођача и отисак жига тог знака чувају се у Дирекцији.

Обнављање решења из става 1. овог члана врши се на захтев произвођача који се подноси најкасније три месеца пре истека периода за који је решење издато.

Ако Дирекција не одлучи по поднетом захтеву у року од 60 дана од дана подношења захтева из става 5. овог члана, а најкасније до дана истека периода за који је решење издато, произвођач може да користи знак произвођача на основу постојећег решења.

Произвођач је дужан да обавести Дирекцију о свим променама у вези са пословањем или седиштем, односно о свим променама у његовим организационим јединицама, као и о обустави пословања у року од 30 дана од дана настанка промене или обуставе пословања.

Уз захтев из става 5. овог члана подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси.

Ако се утврди да произвођач не испуњава услове у погледу опреме и радних просторија које морају да поседују произвођачи предмета за добијање знака произвођача, донеће решење о одбијању захтева.

Против решења из става 9. овог члана произвођач може изјавити жалбу министру.

Решење министра је коначно.

Члан 10.

Решење о одређивању знака произвођача може се укинути пре истека рока из члана 9. став 2. овог закона, ако:

1) се утврди да произвођач предмета више не испуњава прописане услове;

2) је произвођач односно одговорно лице код произвођача извршило кривично дело фалсификовања знакова за означавање предмета за које је правоснажно осуђен;

3) произвођач предмета престане да обавља делатност која се односи на производњу, односно израду предмета од драгоцених метала.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба министру.

Жалба на решење не задржава његово извршење.

Решење министра је коначно.

Уз жалбу из става 2. овог члана подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси.

Знак произвођача за који је укинута решење о знаку произвођача или је протекао период за које је издато решење, осим у случају из члана 9. став 6. овог закона, не може се употребљавати.

Члан 11.

Дирекција може издати решење о знаку произвођача и члановима удружења примењених уметника који израђују уметничке предмете, под условима и на начин под којима се то решење издаје произвођачима предмета.

Уз захтев за издавање решења из става 1. овог члана подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси.

Одредбе овог закона које се односе на произвођаче предмета примењују се и на лица из става 1. овог члана.

Члан 12.

Предмети чији су делови израђени од легура различитих драгоцених метала међу којима нису уочљиве границе или разлике, имаће ознаку финоће драгоценог метала који је саставни део легуре и који је најмање драгоцен.

Предмети чији су делови израђени од легура истог драгоценог метала различитих степена финоће међу којима нису уочљиве границе или разлике, имаће ознаку финоће најнижег степена.

На предметима чији су делови израђени од легура различитих драгоцених метала међу којима је граница јасно уочљива, означавање финоће обавезно је на делу направљеном од легуре драгоценог метала који је најмање драгоцен, а остали саставни делови тог предмета не морају бити обележени, али ако се обележавају, обележавају се ознаком финоће коју има легура драгоценог метала од кога је тај део направљен.

Предмети који се састоје од делова драгоцених метала и од делова других материјала носиће ознаку финоће на делу израђеном од драгоценог метала, а делови од недрагоцених метала, који су саставни део предмета, морају бити означени ознаком МЕТАЛ, МЕТ или М, у зависности од његове величине.

Члан 13.

Увозник, односно заступник, пре стављања предмета на тржиште, дужан је да означи предмете страног произвођача својим знаком, односно знаком увозника или знаком заступника.

Уколико предмети из става 1. овог члана немају ознаку финоће или та ознака не одговара бројчаној вредности степена финоће у смислу члана 6. овог закона, увозник, односно заступник је дужан да те предмете означи ознаком финоће у складу са овим законом.

На предмете из увоза које прате одговарајући сертификати односно гаранције, који се сматрају уверењима о потврђивању степена финоће предмета, не ставља се знак увозника, односно заступника.

Члан 14.

Одредбе чл. 8. до 12. овог закона сходно се примењују и на увознике односно заступнике.

Члан 15.

Пре стављања предмета на тржиште, произвођач је дужан да предмет достави на испитивање и жигосање, ради утврђивања његове усаглашености са прописаним захтевима, осим предмета за који има прописану документацију.

Увозник, односно заступник обезбеђује утврђивање усаглашености предмета са прописаним захтевима подношењем тог предмета на испитивање и жигосање.

Жигосањем из става 2. овог члана за предмете из увоза које прате одговарајући сертификати односно гаранције, сматраће се издавање уверења о потврђивању степена финоће предмета.

Министар ближе прописује врсте, облике, изглед и начин израде државних жигова.

Члан 16.

Обавези жигосања не подлежу:

- 1) полупроизводи од драгоцених метала;
- 2) делови или некомплетни предмети;
- 3) предмети који су толико мали, односно крхки да није могуће извршити жигосање без оштећења;
- 4) предмети или делови предмета који се употребљавају за медицинске, стоматолошке, ветеринарске, научне и техничке сврхе;
- 5) музички инструменти или делови таквих инструмената израђени од драгоцених метала;
- 6) предмети од платине, злата и паладијума масе до 1g и предмети од сребра масе до 3 g.

Предмети из става 1. тач. 3), 4) и 5) овог члана подлежу испитивању о чему се издаје извештај о испитивању.

Министар прописује начин испитивања предмета из става 2. овог члана, као и садржину извештаја из става 2. овог члана.

Члан 17.

Испитивање, односно жигосање предмета обавља Дирекција.

Испитивање и жигосање може да обавља и овлашћено тело.

Министар прописује начин испитивања и жигосања предмета, драгоцених метала и њихових легура, садржину и образац захтева за испитивање, односно жигосање предмета, образац извештаја о резултатима извршеног испитивања драгоцених метала и њихових легура, као и опрему за испитивање и жигосање предмета, списак предмета који се жигошу и место на које се државни жиг утискује.

Члан 18.

При подношењу предмета на испитивање и жигосање подноси се писани захтев који нарочито садржи врсту, број и масу предмета, легуру драгоценог метала од које је предмет израђен, као и њену финоћу.

Када Дирекција, односно овлашћено тело испитивањем утврди да је предмет у сагласности са ознаком финоће, као и да испуњава и друге прописане захтеве извршиће жигосање тог предмета.

Када Дирекција, односно овлашћено тело испитивањем утврди да предмет није у сагласности са ознаком финоће или да не испуњава друге прописане захтеве, донеће решење о одбијању захтева.

Против решења из става 3. овог члана произвођач може изјавити жалбу министру.

Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Уз жалбу из става 4. овог члана подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси.

Члан 19.

Предмети од драгоцених метала испитују се и жигошу у службеним просторијама Дирекције, односно овлашћених тела.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, предмети се могу, на захтев произвођача, увозника, односно заступника, испитивати и жигосати и у њиховим пословним просторијама ако су испуњени прописани услови за одговарајуће радне просторије и опрему за испитивање и жигосање.

Испуњеност услова из става 2. овог члана утврђује Дирекција, решењем.

Решење из става 3. овог члана доноси директор Дирекције на период од десет година.

Против решења из става 4. овог члана може се изјавити жалба министру.

Уз захтев за утврђивање испуњености услова из става 2. овог члана подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси.

Министар прописује услове које морају испуњавати радне просторије и опрема за испитивање и жигосање предмета.

Члан 20.

После извршеног жигосања предмету се не смеју додавати делови од драгоцених или других метала, као ни други материјали који се не могу видети или распознати.

Забрањено је преношење утиснутог жига на други предмет.

Члан 21.

Ако жигосани предмет од драгоценог метала буде измењен или прерађен тако да му се промени степен финоће, мора се поново поднети на испитивање и жигосање.

Предметом из става 1. овог члана сматра се и предмет добијен прерадом откупљених употребљаваних предмета од драгоцених метала.

Откуп употребљаваних предмета од драгоцених метала може да врши само лице које се у смислу овог закона сматра произвођачем.

Члан 22.

Обавеза жигосања предмета на начин из члана 15. овог закона не односи се на произвођача који за предмет од драгоценог метала има прописану документацију.

Произвођач из става 1. овог члана дужан је да од Дирекције, односно овлашћеног тела, за предмет за који има прописану документацију прибави доказ о степену финоће легуре драгоценог метала од које је израдио предмет.

Усаглашеност предмета са прописаним захтевима произвођач из става 1. овог члана потврђује означавањем предмета својим знаком произвођача и ознаком финоће.

Произвођач предмета је дужан да предмете које произведе, означи својим знаком произвођача и ознаком финоће. Произвођач дужан је да прописану документацију из става 1. овог члана чува трајно и да води евиденцију о израђеним предметима од легуре за коју има доказ о степену финоће.

Усаглашеност предмета из става 1. овог члана може се утврђивати и испитивањем и жигосањем тог предмета.

Министар прописује начин утврђивања усаглашености предмета са прописаним захтевима на основу прописане документације, као и садржину те документације.

Члан 23.

Одредбе члана 18. овог закона сходно се примењују на увозника, односно заступника.

Увозник, односно заступник је дужан да уз захтев за жигосање предмета из увоза достави Дирекцији, односно овлашћеном телу и царинску декларацију предмета која се односи на царински поступак пуштања робе у слободан промет.

Члан 24.

Дирекција води евиденцију о произвођачима, увозницима и заступницима предмета од драгоцених метала, која нарочито садржи: назив произвођача, увозника односно заступника, податке о знаку произвођача, односно знаку увозника или заступника и податке о начину на који произвођачи, увозници односно заступници доказују усаглашеност предмета са прописаним захтевима.

Члан 25.

Овлашћено тело је привредни субјект или друго правно лице које обавља послове испитивања и жигосања предмета, као и испитивања драгоцених метала и њихових легура, на основу овлашћења које се издаје у складу са овим законом.

Овлашћење за обављање послова испитивања и жигосања предмета, као и испитивања драгоцених метала и њихових легура издаје се ако се утврди да лице из става 1. овог члана испуњава прописане услове, а нарочито у погледу:

- 1) стручне оспособљености запослених и других ангажованих лица;
- 2) просторија и опреме за рад;
- 3) независности и непристрасности у односу на лица повезана са предметом који је предмет испитивања и жигосања;
- 4) поступања по приговорима на рад и донете одлуке;
- 5) поверљивости, односно чувања пословне тајне;
- 6) осигурања од одговорности за штету.

Члан 26.

Испуњеност услова из члана 25. овог закона на захтев лица из члана 25. став 1. овог закона утврђује комисија коју образује министар (у даљем тексту: Комисија).

Комисија има најмање три члана.

Министар ближе прописује састав Комисије, као и њен начин рада и одлучивања.

При утврђивању испуњености услова из члана 25. овог закона Комисија узима у обзир и акт о акредитацији уколико га је подносилац захтева прибавио у поступку акредитације.

Сматраће се да подносилац захтева испуњава прописане услове за обављање послова испитивања и жигосања предмета, односно испитивања драгоцених метала и њихових легура, ако је обим тих послова у целости покривен обимом послова садржаних у акту о акредитацији.

Министар решењем овлашћује лице из члана 25. став 1. овог закона које је поднело захтев за давање овлашћења и за које је утврђено да испуњава прописане услове за послове испитивања и жигосања предмета, односно испитивање драгоцених метала и њихових легура. То лице сноси трошкове поступка издавања решења.

Решење из става 6. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Решење из става 6. овог члана важи пет година од дана издавања.

Три месеца пре истека рока на који је решење издато, овлашћено тело може поднети захтев за издавање новог решења министарству надлежном за драгоцене метале (у даљем тексту: Министарство).

Ако министар не одлучи по поднетом захтеву у року од 60 дана од дана подношења захтева из става 9. овог члана, а најкасније до дана истека периода на који је решење издато, овлашћено тело може да настави да обавља послове испитивања, означавања и жигосања на основу постојећег решења.

На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на поступак доношења решења о давању овлашћења, примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Послове испитивања и жигосања овлашћено тело обавља као поверене послове.

Уз захтев из става 1. овог члана подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси.

Члан 27.

Овлашћено тело које престане да испуњава прописане услове дужно је да о томе без одлагања обавести Министарство, као и о свим променама које би могле утицати на испуњеност прописаних услова.

Овлашћено тело може да престане са обављањем послова испитивања и жигосања предмета, односно испитивања драгоцених метала и њихових легура и пре истека периода на који је издато решење о давању овлашћења, о чему обавештава Министарство, с тим да је дужно да послове испитивања и жигосања предмета, односно испитивање драгоцених метала и њихових легура, обавља у року који не може бити краћи од 90 дана од дана достављања обавештења Министарству.

Министарство као јавну књигу води регистар овлашћених тела за испитивање и жигосање предмета, односно испитивање драгоцених метала и њихових легура.

Министар ближе уређује услове и начин давања овлашћења, вођење регистра овлашћених тела, као и друга питања везана за рад овлашћених тела.

Члан 28.

Овлашћено тело дужно је да води евиденцију која нарочито садржи податке о:

- 1) имену и адреси, односно пословном имену и седишту подносиоца захтева за испитивање и жигосање предмета, односно испитивање драгоцених метала и њихових легура;
- 2) датуму извршеног испитивања и жигосања предмета, односно испитивања драгоцених метала и њихових легура;
- 3) извршеним жигосањима, односно издатим извештајима о испитивању.

Овлашћено тело дужно је да евиденцију из става 1. овог члана чува најмање три године.

На захтев Дирекције, овлашћено тело дужно је да Дирекцији достави податке из евиденције из става 1. овог члана.

Министар ближе прописује садржину и образац евиденције из става 1. овог члана као и начин вођења те евиденције.

IV. ПРИЗНАВАЊЕ ИНОСТРАНИХ ЖИГОВА

Члан 29.

У Републици Србији важе инострани жигови ако су издати у складу са потврђеним међународним споразумима чији је потписник Република Србија.

Министар може признати важење иностраних жигова на предметима, ако су издати под условима који обезбеђују испуњеност захтева који су у Републици Србији прописани за те предмете.

Министар ближе прописује начин признавања иностраних жигова из става 2. овог члана.

V. НАКНАДЕ

Члан 30.

За спровођење испитивања и жигосања предмета, вршење хемијских анализа драгоцених метала, легура и предмета, испитивања опреме која служи за испитивање предмета од драгоцених метала, утврђивања испуњености услова за доношење решења о знаку произвођача, увозника, односно заступника, утврђивања испуњености услова за доношење решења о испитивању и жигосању предмета у пословним просторијама произвођача или увозника, као и за извршавање других послова у вези са испитивањем и жигосањем предмета, накнаду сnose произвођачи, увозници, односно имаоци предмета у својини грађана, као и други субјекти који су поднели захтев Дирекцији или овлашћеном телу.

Висина накнаде из става 1. овог члана иста је за домаћа и за страна лица.

Висину и начин плаћања накнаде из става 1. овог члана утврђује Влада.

Накнаде из ставе 1. овог члана за послове које спроводи Дирекција уплаћују се на одговарајући рачун за уплату јавних прихода буџета Републике Србије.

VI. ПРОДАЈНИ ПРОСТОР

Члан 31.

Предмети намењени за продају морају бити означени натписом као предмети од одређеног драгоценог метала.

Производи израђени од других метала који се у продајном простору држе заједно са предметима морају бити посебно означени натписом као производи који нису од драгоценог метала.

Члан 32.

У продајном простору, на видном месту, морају се држати слике државних жигова и лупе помоћу којих се ознаке и жигови, прописани овим законом, могу јасно видети и разликовати и морају се ставити на располагање заинтересованим лицима.

Произвођачи, увозници, односно заступници дужни су да у својим продајним просторима на видном месту држе и решење о знаку произвођача, увозника, односно заступника.

VII. НАДЗОР

Члан 33.

Надзор над применом закона и других прописа у области контроле предмета врши Министарство.

Инспекцијски надзор над прометом предмета врше тржишни инспектори у складу са законом, осим у делу надзора који врши Дирекција.

Члан 34.

Дирекција врши надзор над:

- 1) предметима који су стављени на тржиште, у смислу испуњавања прописаних захтева;
- 2) привредним субјектима који обављају откуп предмета од драгоцених метала;
- 3) одржавањем прописаних услова код произвођача предмета којима је издато решење о знаку произвођача, увозника, односно заступника;
- 4) одржавањем прописаних услова у пословним просторијама произвођача, увозника односно заступника предмета у складу са чланом 19. ст. 2. и 7. овог закона.

Члан 35.

Дирекција надзор врши преко лица овлашћених за вршење надзора над предметима.

Лице из става 1. овог члана мора да има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије-мастер, специјалистичке академске студије и специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно друге услове одређене законом који уређује права и дужности државних службеника, другим прописом и актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству.

Лице овлашћено за вршење надзора над предметима мора имати службену легитимацију.

Министар ближе прописује образац и садржину легитимације из става 3. овог члана, као и начин вођења евиденције о издатим службеним легитимацијама.

Члан 36.

У вршењу надзора, лице овлашћено за вршење надзора над предметима има право и дужност да:

- 1) улази у просторије у којима се предмети производе и означавају, ради провере испуњености прописаних услова у погледу опреме и радних просторија;
- 2) улази у просторије произвођача, увозника односно заступника, у којима се предмети стављају на тржиште или држе припремљени ради стављања на тржиште, ради проверавања усаглашености предмета са прописаним захтевима, као и испуњености захтева из чл. 31. и 32. овог закона;
- 3) улази у просторије произвођача, увозника односно заступника у којима се врши испитивање и жигосање предмета у складу са чланом 19. став 2. овог закона, ради провере испуњености прописаних услова;
- 4) захтева све податке који су му потребни за састављање записника о извршеном надзору и сачињава записник.

Ако лице овлашћено за вршење надзора утврди да нису испуњени прописани услови из става 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана, наложиће отклањање неправилности и недостатака у примереном року.

Ако недостаци из става 2. овог члана који се односе на став 1. тачку 1) овог члана не буду отклоњени у одређеном року, Дирекција доноси решење о укидању решења о знаку произвођача.

Ако недостаци из става 2. овог члана који се односе на став 1. тачку 2) овог члана не буду отклоњени у одређеном року, Дирекција доноси решење о повлачењу предмета са тржишта.

Ако недостаци из става 2. овог члана који се односе на став 1. тачку 3) овог члана не буду отклоњени у одређеном року, Дирекција доноси решење о укидању решења из члана 19. став 3. овог закона.

Против решења из ст. 3, 4. и 5. овог члана може се изјавити жалба министру у року од 15 дана.

Жалба не задржава извршење решења.

Решење министра по жалби је коначно и против и тог решења може се покренути управни спор.

Члан 37.

Одредбе члана 36. овог закона сходно се примењују на произвођаче из члана 22. овог закона.

У вршењу надзора, лице овлашћено за вршење надзора над предметима има право и дужност да проверава да ли је произвођач из члана 22. овог закона обезбедио доказе из члана 22. став 1. овог закона.

У случају да произвођач из члана 22. овог закона учини више узастопних прекршаја у смислу неиспуњавања захтева из члана 22. овог закона, односно одредаба члана 15. овог закона, Дирекција доноси решење којим налаже произвођачу да потврђивање усаглашености предмета са прописаним захтевима може извршити искључиво испитивањем и жигосањем код Дирекције или овлашћеног тела.

Приликом доношења решења из става 3. овог члана Дирекција узима у обзир природу недостатака који су утврђени и њихове последице.

Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба министру у року од 15 дана.

Жалба не задржава извршење решења.

Решење министра по жалби је коначно и против тог решења може се покренути управни спор.

Члан 38.

Надзор над радом овлашћених тела врши Министарство преко Дирекције.

Ако лице овлашћено за вршење надзора над предметима утврди да овлашћено тело не ради у складу са прописима наложиће отклањање утврђених неправилности и недостатака у одређеном року.

Ако у року из става 2. овог члана овлашћено тело не отклони утврђене неправилности Дирекција ће о томе обавестити Министарство.

Ако министар, на основу утврђених чињеница, укине решење о давању овлашћења, овлашћено тело брише се из регистра овлашћених тела.

Решење из става 4. овог члана је коначно и против њега може се покренути управни спор.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

Новчаном казном од 5000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко или одговорно лице, новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник, а новчаном казном од 100.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

1) ако ставе на тржиште или држе припремљене ради стављања на тржиште, или држе изложене као узорке предмете који не испуњавају услове у погледу финоће (члан 6);

2) ако употребљава знак произвођача, знак увозника, односно заступника за који је донето решење о укидању решења о знаку произвођача, знаку увозника, односно заступника или је истекао рок важења решења (члан 10);

3) ако делови од недрагоцених метала нису означени одговарајућом ознаком (члан 12);

4) ако увозник, односно заступник са седиштем у Републици Србији стави на тржиште предмет који није означио својим додељеним знаком, односно ако тај предмет није означио ознаком финоће у складу са овим законом, уколико тај предмет нема ознаку финоће или има ознаку финоће која не одговара бројчаној вредности степена финоће у смислу члана 6. овог закона (члан 13);

5) ако ставе на тржиште или држе припремљене ради стављања на тржиште, или држе изложене као узорке предмете који нису усаглашени са прописаним захтевима, односно који нису испитани и жигосани или их не прати прописана документација (члан 15);

6) ако пренесе утиснути жиг на други предмет или после извршеног жигосања предмету додају друга страна тела која се не могу видети или распознати (члан 20);

7) ако пре стављања у промет не поднесу на поновно испитивање и жигосање предмете од драгоцених метала који су измењени или прерађени (члан 21. ст. 1. и 2);

8) ако обављају делатност супротно овом закону (члан 21. став 3);

9) ако не води евиденцију у складу са чланом 28. овог закона;

10) ако предмети, односно предмети од других метала изложени у продајном простору нису видно означени натписом (члан 31);

11) ако произвођач, увозник, односно заступник у свом продајном простору на видном месту не држи слике државних жигова, решење о знаку произвођача, знаку увозника, односно заступника као и лупе или не ставе на располагање заинтересованим лицима лупе (члан 32);

12) ако овлашћеном лицу онемогући обављање надзора (чл. 36, 37. и 38);

13) ако ставе на тржиште или на други начин отуђе предмете за које је донесено решење о повлачењу предмета са тржишта (члан 36).

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

Подзаконски акти прописани овим законом биће донети у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења подзаконских аката прописаних овим законом примењиваће се прописи донети на основу Закона о контроли предмета од драгоцених метала („Службени лист СРЈ”, бр. 80/94, 83/94 - исправка и 28/96 - др. закон), уколико нису у супротности са овим законом.

Члан 41.

Предмети који су испитани и жигосани до дана ступања на снагу овог закона не подлежу поновном испитивању и жигосању.

Члан 42.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о контроли предмета од драгоцених метала („Службени лист СРЈ”, бр. 80/94, 83/94 - исправка и 28/96 - др. закон).

Члан 43.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о контроли предмета од драгоцених метала садржан је у члану 97. став 1. тачка 6. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06), којим се утврђује да Република Србија, уређује и обезбеђује, између осталог, јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката и систем обављања појединих привредних и других делатности.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Област контроле предмета од драгоцених метала до сада је била уређена Законом о контроли предмета од драгоцених метала („Службени лист СРЈ”, број 80/94, 83/94 - испр. и 28/96- др. закон) који се по престанку постојања државне заједнице Србија и Црна Гора примењује као републички закон на територији Републике Србије. Такође, битно је нагласити да је област контроле предмета од драгоцених метала уређена и подзаконским актима донетим на основу наведеног закона.

Важећи Закон о контроли предмета од драгоцених метала познаје институцију Савезне организације надлежне за мере и драгоцене метале и прописује њену надлежност у области контроле предмета од драгоцених метала. Узевши у обзир чињеницу да је Државна заједница Србија и Црна Гора престала да постоји 2006. године, новим законом је потребно уредити надлежност у складу са правним системом Републике Србије и актуелним приликама које постоје с обзиром на то да се више не може говорити о надлежности савезног органа у области контроле предмета од драгоцених метала.

Основни разлог за доношење новог Закона о контроли предмета од драгоцених метала је усклађивање материје на коју се овај закон односи, са одредбама Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 65/08 и 36/09) и Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07), односно усаглашавање са правним системом Републике Србије.

Наиме, чланом 9. Закона о министарствима прописано је да Министарство економије и регионалног развоја, обавља послове државне управе који се, поред осталог, односе и на мере и драгоцене метале, као и да је Дирекција за мере и драгоцене метале образована као орган управе у саставу Министарства економије и регионалног развоја. Истовремено, важећим Законом о контроли предмета од драгоцених метала прописана је надлежност организације за контролу предмета од драгоцених метала која је у смислу Закона о државној управи у супротности са делокругом органа управе у саставу министарства.

Поред потребе усклађивања са правним системом Републике Србије, основни разлози за доношење овог закона су омогућавање праћења развоја ове области на међународном плану и преузимања нових решења у национално законодавство, као и успостављање транспарентног и непристрасног начина обављања послова контроле предмета од драгоцених метала у Републици Србији. С тим у вези, доношењем овог закона створиће се услови да Република Србија приступи, односно потпише Конвенцију о контроли и означавању предмета од драгоцених метала („*Convention on the control and marking of articles of precious metals*“ у даљем тексту: Конвенција), која је први

пут ступила на снагу још 1975. године, с тим што су последњи амамндмани усвојени фебруара 2010. године.

Приликом израде овог закона, предлагач је пре свега, имао у виду процес економских интеграција привреде у светско тржиште у области контроле предмета од драгоцених метала. Приступање Републике Србије Конвенцији помогло би даљи развој златарства као привредне гране и олакшало промет предмета од драгоцених метала на нашем и страном тржишту.

Сагледавајући неопходност потребе да се што хитније успостави транспарентни и непристрасни начин обављања послова контроле предмета од драгоцених метала у Републици Србији, предлагач овог закона сматра да је потребно јасно дефинисати делокруг надлежног министарства, Дирекције за мере и драгоцене метале и овлашћених тела, као привредних субјеката чије се овлашћивање предвиђа овим законом. Доношењем овог закона створиће се услови за улазак нових привредних субјеката на тржиште у виду овлашћених тела за обављање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала и испитивања драгоцених метала и њихових легура, што ће омогућити одвајање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала и испитивања драгоцених метала од послова надзора. То ће омогући квалитетнији надзор, повећати сигурност свих учесника на тржишту и заштити јавни интерес. Оваква решења постоје и у земљама у окружењу. Такође, нова законска решења омогућила би, поред осталог, уређење питања важења страних знакова (жигова) и докумената на територији Републике Србије.

Овим законом обезбедиће се да се предмети од драгоцених метала могу ставити на тржиште, односно у употребу само ако су означени на одговарајући начин, што је потврда да су усаглашени са прописаним захтевима.

Законом се омогућава и доказивање усаглашености производа на основу прописане документације што представља новину у односу на важећи закон, а што ће омогућити произвођачу да се сам определи на који начин ће доказивати усаглашеност предмета од драгоцених метала са прописаним захтевима.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1 . дефинисани су предмет и садржина закона.

Чланом 2. прописано је на које предмете се не односе одредбе овог закона.

Члан 3. прописује значење појединих израза у смислу овог закона.

Члан 4. прописује стављање предмета од драгоцених метала на тржиште у смислу да предмет од драгоценог метала може бити стављен на тржиште само уколико је усаглашен са прописаним захтевима и уколико га прати прописана документација.

Чланом 5. дефинисана је надлежност Дирекције за мере и драгоцене метале, која обавља стручне и са њима повезане послове у области контроле предмета од драгоцених метала.

Чл. 6. и 7. прописани су технички захтеви за предмете од драгоцених метала и с тим у вези, степени финоће које морају испуњавати предмети од драгоцених метала да би могли бити стављени на тржиште, критеријум за сврставање предмета од драгоцених метала у одређени степен финоће, као и правни основ за ближе прописивање осталих техничких захтева које предмети од драгоцених метала морају испунити да би били стављени на тржиште.

Чл. 8. до 13. прописује услове које је произвођач, увозник, односно заступник дужан да обезбеди пре него што предмет од драгоценог метала стави на тржиште, обавезу произвођача да усаглашеност предмета са прописаним захтевима потврђује подношењем предмета на испитивање и жигосање или на основу прописане документације, поступак додељивања знака произвођача и с тим у вези, доношење решења од стране Дирекције којим се тај знак произвођача додељује, рок важења решења, поступак доношења решења о укидању решења о знаку произвођача. Такође, прописано је и означавање финоће предмета чији су делови израђени од легура различитих драгоцених метала или од легура истог драгоценог метала различитих степена финоће, као и предмета који се састоје од делова од драгоцених метала, као и од делова других материјала.

Чланом 14. прописана је сходна примена чл. 8. до 12. и на увознике, односно заступнике.

Чланом 15. прописано је дужност произвођача да предмете, пре стављања на тржиште, достави на испитивање и жигосање, ради утврђивања његове усаглашености са прописаним захтевима, осим предмета за који има прописану документацију. Такође прописано је увозник, односно заступник обезбеђује утврђивање усаглашености предмета са прописаним захтевима подношењем тог предмета на испитивање и жигосање, с тим што се под жигосањем тих предмета, уколико их прате одговарајући сертификати односно гаранције, сматра издавање уверења о потврђивању степена финоће.

Чланом 16. прописано је на које се предмете од драгоцених метала не односи обавеза жигосања.

Члан 17. прописано је да испитивање, односно жигосање предмета од драгоцених метала обавља Дирекција, односно овлашћено тело

Члан 18. прописује поступак подношења захтева произвођача за испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала од стране произвођача, као и сам поступак испитивања и жигосања који спроводи Дирекција, односно овлашћено тело. Такође, прописује могућност произвођача да води управни поступак уколико је незадовољан решењем Дирекције, односно овлашћеног тела.

Члан 19. прописује да се предмети од драгоцених метала испитују и жигосу у службеним просторијама Дирекције, односно овлашћених тела, као и да се исти могу испитивати и жигосати у пословним просторијама произвођача, увозника, заступника уколико за то постоје испуњени прописани услови.

Чл. 20. и 21. прописује забрану додавања предмету од драгоценог метала, после извршеног жигосања, делова од драгоцених или других метала, односно материјала који се не могу видети или распознати, као и забрану преношења утиснутог жига на други предмет. Такође, након евентуалне измене или прераде предмета прописана је обавеза поновног испитивања и жигосања.

Такође, прописано је да откуп предмета од драгоцених метала обављају произвођачи предмета од драгоцених метала.

На овај начин уредиће се питање масовног откупа предмета од драгоцених метала који је присутан на тржишту Републике Србије и који као такав није уређен с обзиром да постоји ситуација у којој се овом делатношћу, поред регистрованих произвођача предмета од драгоцених метала, баве и други привредни субјекти као што су мењачнице, фризерски салони, а тај откуп се врши чак и на пијачним тезгама, без икакве сагласности надлежног органа.

Члан 22. прописују обавезу произвођача, који потврђује усаглашеност предмета са прописаним захтевима на основу прописане документације, да поседује доказ о финоћи легуре драгоценог метала од које је израдио предмет. Такође, прописано је да ће министар ближе прописати начин потврђивања усаглашености предмета са прописаним захтевима на основу прописане документације.

Члан 23. прописују обавезе увозника, односно заступника.

Чланом 24. прописано је да Дирекција води евиденцију о произвођачима, увозницима и заступницима предмета од драгоцених метала, која нарочито садржи: назив произвођача, увозника односно заступника, податке о знаку произвођача, односно знаку увозника или заступника и податке о начину на који произвођачи, увозници односно заступници доказују усаглашеност предмета са прописаним захтевима.

Чланом 25. прописује услове које морају испуњавати привредни субјекти и друга правна лица да би могла обављати послове испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала као и испитивања драгоцених метала и њихових легура.

Чл. 26. и 27. прописују поступак овлашћивања привредних субјеката односно правних лица за обављање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала, односно испитивања драгоцених метала и њихових легура.

Такође, прописује обавезе овлашћеног тела које престане да испуњава прописане услове за обављање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала, односно испитивања драгоцених метала и њихових легура, да је у обавези да о томе као и о свим другим значајним променама обавести министарство надлежно за послове контроле предмета од драгоцених метала. Такође, прописује да министарство као јавну књигу води регистар овлашћених тела за испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала, односно испитивање драгоцених метала и њихових легура.

Члан. 28. прописује обавезу овлашћеног тела у смислу вођења евиденције која садржи основне податке о подносиоцу захтева за испитивање и жигосање предмета, односно испитивање драгоцених метала и њихових легура, датуму извршеног испитивања и жигосања предмета, односно испитивања драгоцених метала и њихових легура, као и извршеним жигосањима, односно издатим извештајима о испитивању. Такође, прописана је и обавеза да овлашћено тело чува податке из евиденције о подносиоцу захтева за испитивање и жигосање предмета најмање три године, као и да је дужно да те податке достави, на захтев Дирекције.

Члан 29. уређује питање признавања иностраних жигова.

Члан 30. прописује накнаде за спровођење испитивања и жигосања предмета, вршење хемијских анализа драгоцених метала, легура и предмета, испитивања опреме која служи за испитивање предмета од драгоцених метала, утврђивања испуњености услова за доношење решења о знаку произвођача, увозника, односно заступника, утврђивања испуњености услова за доношење решења о испитивању и жигосању предмета у пословним просторијама произвођача или увозника, као и трошкове за извршавање других послова у вези са испитивањем и жигосањем предмета, сnose произвођачи, увозници, као и остали субјекти који су поднели Дирекцији односно овлашћеном телу. Такође, прописује да ће висину и начин плаћања накнада утврдити Влада.

Чл. 31. и 32. прописују начин држања и означавања предмета од драгоцених метала у продајном простору, изглед продајног простора.

Чл. 33. до 38. прописан је надзор над применом закона и других прописа у области контроле предмета од драгоцених метала који врши Министарство преко Дирекције, односно лица овлашћених за вршење тог надзора.

Чланом 39. прописане су казнене одредбе.

Члан 40. прописује рокове у којима ће бити донети прописи за спровођење овог закона.

Чланом 41. прописано је да предмети који су испитани и жигосани до дана ступања на снагу овог закона не подлежу поновном испитивању и жигосању.

Чланом 42. прописано је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о контроли предмета од драгоцених метала („Службени лист СРЈ”, број 80/94, 83/94 - испр. и 28/96- др. закон).

Чланом 43. прописано је ступање на снагу овог закона.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА

Доношењем овог закона обезбедиће се да Република Србија гарантује висок квалитет предмета од драгоцених метала на тржишту, као и поштenu тржишну утакмицу у циљу заштите интереса како потрошача тако и произвођача, увозника, односно заступника предмета од драгоцених метала.

Закон ће имати позитивне ефекте на даљи развој производње предмета од драгоцених метала као привредне делатности, као и на јачање домаћег тржишта у овој области.

Овај закон ће додатно обезбедити сигурност свим учесницима на тржишту, с обзиром на то да детаљно прописује поступање и обавезе лица која се баве производњом, односно прометом предмета од драгоцених метала, у погледу стављања на тржиште, односно у употребу искључиво предмета од драгоцених метала који испуњавају прописане захтеве, пре свега у погледу финоће и правилног означавања предмета од драгоцених метала.

Примена овог закона знатно ће утицати на успостављање транспарентног и непристрасног начина обављања послова везаних за предмете од драгоцених метала у Републици Србији, у смислу јасног дефинисања делокруга надлежног министарства, Дирекције за мере и драгоцене метале и овлашћених тела за обављање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала, као и испитивања драгоцених метала и њихових легура. Такође, примена овог закона знатно ће утицати на спречавање нелојалне конкуренције, јер ће се за све учеснике у области производње и трговине предмета од драгоцених метала успоставити једнака и јасна правила у погледу њихове производње, дистрибуције и употребе.

Доношењем овог закона створиће се услови за улазак нових привредних субјеката на тржиште (овлашћена тела за обављање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала и испитивање драгоцених метала и њихових легура), чиме ће се створити услови за отварање нових радних места. Створиће се и предуслови за регулисање откупа драгоцених метала од грађана.

Овим законом ће се домаћи стандарди и технички прописи хармонизовати са страним и на тај начин ће се испунити услови за приступање Републике Србије Конвенцији о контроли и означавању предмета од

драгоцених метала. Приступање Конвенцији би олакшало промет предмета од драгоцених метала, смањило трошкове, омогућило већи избор производа на домаћем тржишту и дало подстрек даљем развоју ове привредне делатности у Републици Србији.

О овом закону су путем јавне расправе обавештене све заинтересоване стране, које су се том приликом о њему и изјасниле својим мишљењима и предлозима, а предлози који нису у супротности са целином правног система Републике Србије, као и правилима Светске трговинске организације (СТО) и ЕУ, прихваћени су и уграђени у текст овог закон.

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије.